Anonymizované znění

Věc C-5/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

3. ledna 2022

Předkládající soud:

Consiglio di Stato (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

31. prosince 2021

Žalobkyně a navrhovatelka:

Green Network SpA

Žalovaní a odpůrci:

SF

YB

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

(omissis)

Consiglio di Stato (Státní rada)

při výkonu soudní pravomoci (šestý senát)

vydala toto

USNESENÍ

o kasačním opravném prostředku *(omissis)*, který podala

Società Green Network S.p.A., *(omissis)*

PRACOVNÍ DOKUMENT

proti

SF a YB, kteří se řízení nezúčastnili;

Arera – Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (Regulační orgán pro energetiku, sítě a životní prostředí), *(omissis)*

na změnu

rozsudku Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, sede di Milano (Sezione Prima) (regionální správní soud pro Lombardii, se sídlem v Miláně, první senát), č. 1608/2020, vydaného mezi účastníky řízení a týkajícího se: návrhu na zrušení rozhodnutí ARERA ze dne 20. června 2019 *(omissis)* o „uložení peněžité správní pokuty a přijetí normativního opatření z důvodu porušení smluvních podmínek pro dodávky elektřiny a zemního plynu konečným spotřebitelům“, a předcházejících, souvisejících a následných aktů *(omissis)*;

(omissis)

1. Stručné shrnutí předmětu sporu a relevantních skutkových okolností.

1.1 Společnost Green Network S.p.A. tímto kasačním opravným prostředkem napadla rozsudek regionálního správního soudu pro Lombardii, se sídlem v Miláně, č. 1608 z roku 2020, kterým byla zamítnuta žaloba podaná navrhovatelkou proti rozhodnutí Arera ze dne 20. června 2019 *(omissis)*, kterým byla navrhovatelce uložena správní peněžitá pokuta ve výši 655 000,00 eur za to, že svým zákazníkům nabízela smluvní informace v údajném rozporu s regulačními ustanoveními vydanými regulačním orgánem, jakož i příkaz k vrácení částek účtovaných svým zákazníkům z titulu „nákladů na administrativní správu“ v celkové výši 13 987 495,22 eur.

1.2 Řízení, které vedlo k vydání rozhodnutí napadeného v řízení v prvním stupni, bylo založeno na zprávě, kterou regulačnímu orgánu zaslalo *(omissis)* Sportello per il consumatore Energia e Ambiente (Spotřebitelské kontaktní místo pro energii a životní prostředí), z níž vyplynulo, že společnost Green Network uplatnila ve vyúčtování za nabídku „Home Energy Luce“ poplatek nazvaný „článek 5“, který zákazníci napadli jako nejasný. Z následných kontrol provedených regulačním orgánem vyplynulo, že uplatnění tohoto poplatku se nevztahovalo pouze na výše uvedenou nabídku: toto uplatnění bylo stanoveno v článku 5 (nebo v některých případech v článku 4 nebo v článku 7) všeobecných podmínek společnosti Green Network pro dodávky, a to jak pro elektřinu, tak pro zemní plyn. Podle tohoto ustanovení zejména *„náklady na administrativní správu nejsou zahrnuty v poplatcích stanovených za dodávku a dodavatel může zákazníkovi účtovat poplatek nepřesahující pět eur měsíčně [nebo deset eur v jiných smlouvách] za každé odběrné místo“*.

1.3 Na základě výsledků předběžného šetření a závěrečného projednání se společností *(omissis)* regulační orgán uložil navrhovatelce výše uvedenou pokutu za: nezákonné stanovení poplatku týkajícího se nákladů na administrativní správu

Anonymizované znění

PRACOVNÍ DOKUMENT

ve všeobecných smluvních podmínkách; neuvedení tohoto poplatku ve srovnávacím přehledu a v systému vyhledávání Trova Offerte (Najdi Nabídky), jakož i za jeho následné nezákonné uplatňování vůči konečným spotřebitelům, čímž došlo k porušení ustanovení Codice di condotta commerciale (obchodní etický kodex) a článků 8 a 11 Regolamento Trova Offerte (nařízení o vyhledávání nabídek). Kromě toho regulační orgán ve výše uvedeném opatření nařídil společnosti Green Network, aby svým odběratelům elektřiny a zemního plynu uhradila celkovou částku 13 987 495,22 eur.

Obě žaloby podané ke správnímu soudu prvního stupně byly zamítnuty.

1.4 *(omissis)* Navrhovatelka uvádí následující důvody kasačního opravného prostředku:

- nesprávnost rozsudku v tom, že považoval za legitimní pokutu uloženou za údajně nesprávné vyplnění srovnávacího přehledu a z toho vyplývající údajné porušení obchodního etického kodexu;

- nesprávnost rozsudku v tom, že uznal za legitimní pokutu uloženou za údajné porušení pravidel nařízení o vyhledávání nabídek;

- nesprávnost rozsudku v tom, že považoval za legitimní pokutu uloženou za údajnou totožnost a duplicitu příspěvku podle článku 5 s poplatkem PCV (prodejní cena energie) a poplatkem QVD (maloobchodní prodej zemního plynu);

- nesprávnost rozsudku v tom, že považoval za legitimní přísnou sankci uloženou s ohledem na údajnou závažnost porušení, povahu a činnost subjektu;

- nesprávnost rozsudku v tom, že považoval za legitimní rozhodnutí regulačního orgánu v části, v níž uznal, že regulační orgán sám má pravomoc uložit společnosti Green Network příkaz k vrácení částek ve prospěch třetích osob, přičemž žádá o předložení příslušných otázek Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

Regulační orgán *(omissis)* navrhl zamítnutí kasačního opravného prostředku; dále podal vedlejší opravný prostředek proti bodu I.2) napadeného výroku z důvodu porušení čl. 2 odst. 12 písm. h) a písm. l) zákona č. 481/1995 *(omissis)* **[a dalších ustanovení vnitrostátních právních předpisů]** a směrnic 2009/72/ES, 2009/73/ES, (EU) 2019/944.

(omissis) ***[řízení]***

1.5 Nepravomocným rozsudkem č. 8717 ze dne 30. prosince 2021 tento senát zamítl důvody kasačního opravného prostředku vznesené proti uložení peněžité správní pokuty ve výši 655 000,00 eur.

Tímto usnesením se Soudnímu dvoru předkládá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, ve smyslu výše uvedeného nepravomocného rozsudku, ve vztahu k

Anonymizované znění

PRACOVNÍ DOKUMENT

otázkám uvedeným v pátém důvodu kasačního opravného prostředku týkajícímu se zákonnosti napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž bylo rovněž nařízeno vrácení částek účtovaných zákazníkům jako „náklady na administrativní správu“ v celkové výši 13 987 495,22 eur.

2. Předpoklady žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

(omissis) ***[odkaz na judikaturu Soudního dvora ohledně povinnosti předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce]***

2.2 V projednávané věci je tato otázka především *prima facie* relevantní, neboť argumentace se přímo týká existence pravomoci, na základě uplatněné unijní právní úpravy, vykonané příkazem k vrácení částky uvedené v napadeném aktu.

Zadruhé se zdá, že ustanovení, na která se odvolává navrhovatelka, nebyla Soudním dvorem vyložena ve vztahu k přípustnosti takové normativní pravomoci, která je předmětem sporu.

Zatřetí patrně neexistuje nezbytná jasnost v jednom či druhém směru, a to jak s ohledem na obecnou povahu ustanovení, jichž se dovolává státní obhajoba na podporu existence sporné pravomoci, tak s ohledem na atypickou povahu této pravomoci, jak ji popsal regulační orgán, který je odpůrcem.

3. Unijní právní úprava.

3.1 Pokud jde o příslušné unijní předpisy, obecně mají zásadní význam předpisy o ochraně spotřebitele za účelem zlepšení a integrace konkurenčních trhů s elektřinou, které stanoví úkoly a pravomoci regulačního orgánu v liberalizovaných službách, zejména s odkazem na článek 37 směrnice 2009/72/ES ze dne 13. července 2009.

Konkrétně je relevantní čl. 37 odst. 1: a to jak v písm. i) - *„sledovat úroveň transparentnosti, včetně velkoobchodních cen, a zajistit, aby elektroenergetické podniky dodržovaly povinnost transparentnosti“* - tak v písm. n), kde se stanoví pravomoc regulačního orgánu *„napomáhat spolu s ostatními příslušnými orgány při zajišťování účinnosti a prosazování opatření na ochranu spotřebitele, včetně opatření stanovených v příloze I“*. Uvedená příloha I uznává, že zákazníci mají právo uzavřít se svým poskytovatelem smlouvu, která mimo jiné stanoví: *„všechny náhrady a odškodnění, které se uplatňují na smluvní službu v případě, že není dodržena úroveň kvality, včetně nesprávného nebo zpožděného vyúčtování“*.

Stejně tak je relevantní následující odstavec 4, zejména v části, kde stanoví, že *„Členské státy zajistí, aby regulačním orgánům byly uděleny pravomoci, které jim umožní účinně a rychle plnit povinnosti uvedené v odstavcích 1, 3 a 6. Za tímto účelem má regulační orgán alespoň tyto pravomoci: [...] d) ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce elektroenergetickým podnikům, které neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo agentury, nebo uložení takových*

Anonymizované znění

PRACOVNÍ DOKUMENT

sankcí navrhnout příslušnému soudu. To zahrnuje pravomoci ukládat nebo navrhovat uložení sankcí až do výše 10 % ročního obratu provozovatele přenosové soustavy vůči provozovateli přenosové soustavy nebo až do výše 10 % ročního obratu vertikálně integrovaného podniku vůči vertikálně integrovanému podniku za případné neplnění příslušných povinností podle této směrnice".

4. Vnitrostátní právní úprava.

4.1 Pokud jde o obsah vnitrostátních ustanovení provádějících výše uvedenou unijní právní úpravu, která jsou relevantní v projednávané věci, právní úprava uplatňovaná regulačním orgánem odkazuje na normativní pravomoc uvedenou v čl. 2 odst. 20 písm. d) zákona č. 481/1995, jak dokládá samotné rozhodnutí obsahující sporný příkaz k vrácení, který zní takto *„d) nařídí provozovateli služby, aby ukončil jednání poškozující práva uživatelů, a uloží mu podle odst. 12 písm. g) povinnost zaplatit náhradu škody"*.

Odstavec 12 písm. g) zase pověřuje regulační orgán touto funkcí: *„g) kontroluje provádění služeb prostřednictvím pravomocí kontroly, přístupu, získávání dokumentace a užitečných informací, rovněž určuje případy automatické náhrady škody ze strany poskytovatele služby uživateli, pokud poskytovatel nedodržuje smluvní ustanovení nebo poskytuje službu s nižší úrovní kvality, než jaká je stanovena v předpise o službě podle odstavce 37, v programové smlouvě nebo podle písmene h)".*

V rámci provádění této právní úpravy regulační orgán poté, co sankcionoval výše uvedené smluvní ustanovení, nařídil vrátit zákazníkům částky, které jim byly z tohoto titulu účtovány.

5. Příslušné zásady a soulad normativní pravomoci vykonávané regulačním orgánem.

Poté, co byly takto identifikovány referenční prvky věci, je třeba odkázat na zásady platné pro uvedenou unijní právní úpravu.

Obecně, cílem směrnice 2009/72 je v zásadě vytvořit otevřený a konkurenceschopný vnitřní trh s elektřinou, který umožní spotřebitelům vybírat si svobodně své dodavatele a dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky, vytvořit na tomto trhu rovné podmínky, zajistit bezpečnost dodávek a bojovat proti změně klimatu. Pro účely splnění těchto cílů přiznává tato směrnice národnímu regulačnímu orgánu rozsáhlé pravomoci v oblasti regulace a sledování trhu s elektřinou (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 11. června 2020, C-378/19).

Se zvláštním odkazem na předmětné ustanovení bylo zdůrazněno, že článek 37 směrnice 2009/72/ES členským státům neukládá povinnost přiznat regulačnímu orgánu pravomoc řešit spory mezi zákazníky v domácnostech a provozovateli přenosových nebo distribučních soustav elektřiny. Podle směrnice členské státy

Anonymizované znění

PRACOVNÍ DOKUMENT

mohou přiznat pravomoc týkající se mimosoudního urovnávání sporů mezi zákazníky v domácnostech a elektroenergetickými podniky jinému orgánu, než je regulační orgán, pokud je tento orgán nezávislý a vykonává tuto pravomoc tím, že provádí rychlé, účinné, transparentní, jednoduché a levné postupy pro vyřizování stížností, které umožňují spravedlivé a rychlé řešení sporů (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. ledna 2020, C- 578/18).

Podle navrhovatelky je použitá vnitrostátní právní úprava, která má legitimizovat příkaz k vrácení částek, které jsou předmětem soukromoprávních smluvních vztahů, v rozporu s unijním právem, které takové rozšíření autoritativní pravomoci svěřené regulačnímu orgánu vylučuje.

6. Ze všech výše uvedených důvodů se tedy tento senát domnívá, že položené otázky jsou takové povahy, že si zaslouží předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce k Soudnímu dvoru, a to s formulací následujících otázek:

„a) Může být unijní právní úprava obsažená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES – zejména v čl. 37 odst. 1 a 4, které upravují pravomoci regulačních orgánů, a v příloze I – vykládána v tom smyslu, že se vztahuje i na normativní pravomoc italského regulačního orgánu pro trh s elektřinou (ARERA) vůči společnostem působícím v odvětví elektřiny, na základě které se těmto společnostem ukládá povinnost vrátit zákazníkům, včetně bývalých zákazníků a zákazníků, kteří jsou v prodlení, částku odpovídající hospodářskému protiplnění, které zaplatili na pokrytí nákladů na administrativní správu podle smluvního ustanovení, které podléhá sankci uložené tímto orgánem?

b) Může být unijní právní úprava obsažená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES – zejména v čl. 37 odst. 1 a 4, které upravují pravomoci regulačních orgánů, a v příloze I – vykládána v tom smyslu, že v rámci náhrad a odškodnění, které se uplatňují na zákazníky na trhu s elektřinou v případě, že hospodářský subjekt nedodrží dohodnutou úroveň kvality služeb, zahrnuje rovněž vrácení hospodářského protiplnění zaplaceného těmito zákazníky, které je výslovně upraveno v ustanovení podepsané a přijaté smlouvy a které je zcela nezávislé na kvalitě samotné služby, ale je stanoveno za účelem pokrytí nákladů hospodářského subjektu na administrativní správu?“

(omissis) toto řízení se přerušuje *(omissis)* ***[řízení]***

Z těchto důvodů

Consiglio di Stato (Státní rada) při výkonu soudní pravomoci (šestý senát), aniž by vydala konečné rozhodnutí, nařizuje kanceláři soudu, aby předala písemnosti Soudnímu dvoru Evropské unie podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, *(omissis)*.

Tak bylo rozhodnuto v Římě *(omissis)* dne 16. prosince 2021 *(omissis)*

Anonymizované znění

PRACOVNÍ DOKUMENT